

**INFORME SOBRE LA CONVENIÈNCIA DE L'ADQUISICIÓ DEL
FONS DEL FOTÒGRAF EDUARD OLIVELLA**

CU00191N Eduard Olivella (AFI-inm)
Sant Cugat del Vallès, Octubre 2025

EDUARD OLIVELLA, L'AUTOR

Eduard Olivella i Falp va néixer a Barcelona l'any 1948. Es llicencià en Història de l'Art per la Universitat de Barcelona, i és en aquests anys universitaris, entre finals dels 1960 i principis dels 1970, quan inicia la seva activitat fotogràfica i vinculació amb la fotografia creativa i documental. Així l'any 1968 i de manera autodidacta, estableix relació amb el **Centre Internacional de Fotografia de Barcelona (CIFB)**.

Des d'aquests primers moments i amb un repertori ben variat (concerts, cinema, arquitectura, arts...) Olivella desenvolupa una trajectòria polifacètica en què combina la pràctica fotogràfica amb la docència, la crítica d'art i la divulgació a través de conferències i publicacions. Aquesta aproximació polièdrica al mitjà fotogràfic li permetrà consolidar-se com una figura clau en l'evolució de la fotografia contemporània a Catalunya i a la resta de l'Estat.

La seva formació humanística i el seu profund interès per les corrents més innovadores de l'art contemporani el van portar a establir vincles tant amb artistes conceptuals com amb els fotògrafs vinculats a la Galeria Spectrum Canon de Barcelona. Spectrum Canon, un espai fonamental en la difusió de la fotografia d'autor i en la configuració d'un nou paradigma estètic en la fotografia espanyola d'avantguarda. En aquest context, Olivella es va alinear amb aquells creadors que entenen la fotografia no només com una eina documental, sinó com un mitjà expressiu carregat de possibilitats estètiques, simbòliques i poètiques.

La seva obra fotogràfica s'articula al voltant d'una sèrie de constants temàtiques i formals: el tractament subtil i meditat de la llum, l'exploració de l'oníric, la memòria i el pas del temps, així com una preocupació per la forma, el ritme visual i la narrativa implícita en la imatge. Aquestes claus configuren un univers visual propi, on la fotografia esdevé un vehicle per reflexionar sobre la percepció, l'experiència i la fragilitat del que és real.

Olivella ha sabut situar la seva producció en un diàleg fructífer amb les corrents més avançades de la fotografia contemporània, tant a nivell nacional com internacional. La seva obra no només reflecteix una profunda sensibilitat artística, sinó també una actitud crítica davant dels llenguatges visuals i els dispositius de representació.

La rellevància de la seva obra queda reflectida en la seva presència en importants col·leccions i institucions, entre les quals destaquen el Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía (Madrid), el Museu Nacional d'Art de Catalunya (Barcelona), l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, el Cabinet des Estampes de la Bibliothèque Nationale de France (París) i la Fundació Vila Casas, així com diverses col·leccions privades tant a Espanya com a l'estranger.

Autoretrats, 1985

A més de tota la fotografia d'arquitectura, espectacles i art, Olivella va treballar com a responsable de foto fixa per el cinema, col·laborant amb directors com Vicente Aranda, Joan Amorós, Bigas Luna i Xabier Aguirresarobe. Entre 1973 i 1976 treballà per el Palau de la Música i del 1975 a 2.000 per a la Galeria Maeght.

No podem oblidar la seva tasca docent, doncs va ser professor, conferenciant i crític a l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya, el Centre Internacional de Fotografia de Barcelona, l'Escola de Cinema Bande à Part de Barcelona y BAU, entre altres moltes escoles. També va impartir cursos i tallers i va participar activament en moltes reunions i seminaris entorn la fotografia.

Tot aquest treball i recerca constant el va portar a mostrar els seus treballs en quasi 200 exposicions, individuals i col·lectives a galeries, festivals i museus d'Europa, Estats Units, Àfrica o Japó.

Eduard Olivella va morir a Barcelona el 30 de juliol de 2019, deixant un important arxiu per descobrir.

Retrat d'Olivella per Mario Vilar

Cronologia de les principals exposicions de l'Autor

Any	Títol / nom de l'exposició	Lloc	Comentaris
1970	<i>El Jazz</i>	Sala La Cucafera, Barcelona	Exposició individual primera coneguda.
1975	<i>L'Home i l'Obra</i>	Palau de la Virreina, Barcelona i BCN	Mostra d'obres centrades en retrat, obra, identitat.
1976	<i>L'Home i l'Obra</i>	Museu d'Art de Catalunya, Barcelona	Versió d'aquesta exposició a un altre espai.
1980	<i>Imatges retrobades</i>	Galeria Procés, Barcelona	Del 10 de juny al 10 de juliol de 1980. Amb suport del (CIFB).
1979	<i>Les Barques</i>	Galeria Spectrum Canon, Barcelona	Exposició individual.
1979	<i>Veneçia, Veneçia...</i>	Sala Exposicions Ajuntament de Balaguer	Mostra geogràfica / viatges.
1981	<i>Interiors</i>	Galeria Material Sensible, Primavera fotogràfica, Barcelona	Un dels seus treballs centrats en espais interiors.
1981	<i>Re-Construccions</i>	Galeria Visual, Barcelona	Projecte conceptual que reflexiona sobre reconstrucció, arquitectura, espai.
1982	<i>Una Visión de Gaudí</i>	Galeria Ken Dami, Brescia (Itàlia)	Mostra internacional basada en l'arquitectura i l'estètica Gaudí.
1983	<i>Re-Construccions</i>	Col·legi d'Arquitectes d'Aragó, Zaragoza	Continuïtat del projecte <i>Re-Construccions</i> .
1984	<i>Fotografias</i>	Galeria Redor, Madrid	Mostra general del seu treball fotogràfic.
2016	<i>Split images</i>	Palau Solterra, Torroella de Montgrí	Exposició individual amb una selecció d'imatges més íntimes, interiors i atmosfèriques.
2018-2019	<i>Eduard Olivella. Documentant cultura</i>	Arxiu Fotogràfic de Barcelona	Del 29 de novembre 2018 fins al 18 de maig 2019. Repàs temàtic de la seva trajectòria professional.
2019	<i>Centre Internacional de Fotografia Barcelona (1978-1983)</i>	MACBA, Barcelona	Exposició col·lectiva amb participació d'Olivella, centrada en els projectes del CIFB.

EI FONS FOTOGRÀFIC EDUARD OLIVELLA

El fons Eduard Olivella que resta actualment en mans de la família, està integrat pels treballs personals i creatius del fotògraf, corresponents a les seves sèries més significatives i moltes a obres poc difoses. Aquest conjunt **documenta** la cultura i els seus actors, **interpreta** l'espai i la llum com a llenguatge i **reflexiona** sobre el propi acte fotogràfic.

- a) **Cronològicament** es especialment rellevant en el context dels períodes compresos entre els anys 1960 i 1990, una etapa clau en la transformació dels llenguatges visuals a Catalunya i a l'Estat espanyol. Malgrat la seva importància, aquesta producció no ha estat encara prou estudiada ni divulgada, fet que justifica la necessitat de preservar, analitzar i donar a conèixer aquest fons en tota la seva amplitud i complexitat.

- b) **Temàticament**, s'inclou material d'encàrrecs i altre més intimista i personal, abastant un ampli espectre de la seva producció. Olivella es caracteritza per la seva coherència temàtica tot explorant uns eixos molt definits que connecten la vida cultural, la percepció de la imatge i les reflexions sobre la mateixa imatge.

Els grans eixos que vertebran la seva obra són:

- Vida cultural, majoritàriament a Barcelona
- Arquitectura i espai urbà
- Artistes i el seu procés creatiu
- Interiors
- Cinema i arts escèniques
- Imatges conceptuais

c) Quantitativament la propietat estima el conjunt en:

Al voltant de 6.000 negatius en blanc i negre i color de diversos formats

Al voltant de 2.000 positius en blanc i negre, color i polaroid

Al voltant de 600 diapositives

Al voltant de 80 sobres amb negatius polaroid 9 x 12 cm, i sobre amb positius polaroid.(cada sobre conté un nombre de negatius no especificat).

El fons s'havia conservat en l'estudi del fotògraf, des, d'on va passar a altres dependències familiars i finalment a una de les seues de la Galeria Juan Naranjo als Jardins Montserrat de Barcelona, espai que ha estat tancat recentment i ha obligat a un nou moviment de les capses i carpetes.

La dificultat d'accés al material ha impedit fer una quantificació més precisa però creiem que aquestes xifres estan molt per sota del volum real del conjunt. Si el venedor estima el conjunt en uns 8.620 artefactes, provablement la quantitat real superi els 12/15.000 artefactes.

- d) En quant a l'**estat de conservació** molt material es conserva en acordions de paper glassina, fundes plàstiques i carpetes. Altres es troben simplement es caixes de trasllat i en general es evident la necessitat d'una neteja en sec i una nova instal·lació en materials de conservació que assegurí la perdurabilitat dels originals.

Alguns positius vintage, presenten taques en el paspartú però poden ser fàcilment eliminades. Moltes còpies d'època estan signades per l'autor i hi ha un conjunt de carpetes amb ampliacions per exposició i portafolis.

OFERTA DE VENDA

L'Arxiu Nacional de Catalunya ha rebut la oferta del col·leccionista i galerista Juan Naranjo en nom dels hereus d'Eduard Olivella. Després de diverses negociacions s'ha acordat un preu de 36.000€ al qual ha de sumar-se l'IVA corresponent.

La oferta també especifica que s'inclou la cessió dels drets d'explotació de forma exclusiva, de les obres venudes, comprenent els dret de reproducció, distribució, comunicació pública i transformació, en qualsevol de les modalitats d'explotació conegudes, per tots els mitjans, ja siguin de natura analògica o digital, sobre paper imprès o qualsevol tipus de suport i per a totes les vies de comunicació, actuals i futures, tots els països del món i fins que passin a domini públic.

L'establiment del preu d'un fons no es pot fer a partir del possible preu d'una obra de l'autor al mercat o de la comparativa del que alguna institució en un moment determinat va pagar per un fons. Si tot queda reduït a quantificar el fons i multiplicar el nombre de negatius, positius i altres artefactes per un preu resultarà que un fons triat i seleccionat per l'autor que ha fet la tasca de gestió activa del mateix, serà molt més econòmic que un fons en brut, no seleccionat i amb una gran quantitat de negatius que podrien ser eliminats per estat de conservació, degradació, repetició o altres qüestions tècniques. Per aquest motiu, quan es fan valoracions de fons en brut, sempre es redueix el preu en un 20% de mitja per tal de tenir en compte que no s'ha pogut fer aquesta tria. Així mateix succeeix amb les còpies d'autor. El preu de l'obra d'un fotògraf en subhastes o adquisicions d'institucions pot arribar a una cotització de l'artista que es reduirà considerablement si s'envaeix el mercat de l'obra del mateix. No serà mai el mateix comprar 3 o 5 peces que adquirir milers de positius fotogràfics.

Per aquestes raons, i al tractar-se d'un fons de quantitats elevades i no una selecció, s'ha aplicat l'ajust en el preu amb una rebaixa del 20%. D'altra banda i s'hi anem a cercar el preu unitari entre la quantitat relacionada pel venedor, parlàrem d'uns 4,17 € per artefacte amb la cessió de drets d'explotació inclosos. Si recorrem al nostre comptatge apriorístic, ens aniríem als 2,4/3€ per artefacte, quantitat molt ajustada.

Per aquest motiu, considerem el preu molt raonable i justifica plenament l'adquisició.

VALORACIÓ CULTURAL

L'Arxiu Nacional de Catalunya té entre les seves competències, la recuperació del patrimoni documental del país, independentment del suport i format d'aquest. Aquesta competència ha permès, en els darrers vint anys, la recuperació de bona part del patrimoni fotogràfic de

Catalunya, dispers i infravalorat per l'arxivística tradicional fins a les darreries del segle XX. Aquesta tasca requereix la localització dels fons i les negociacions amb els autors o hereus i tot i estimular les donacions, és habitual que els propietaris vulguin capitalitzar el fons com a part del seu patrimoni.

En aquest context, els fons a adquirir són aquells més rellevants per motius de qualitat, autoritat, unicitat i originalitat i que es trobin en el "cannon" que va establir el Pla Nacional de Fotografia.

Aquest és el cas del fotògraf Eduard Olivella, contemporani de Fontcuberta, Freixa, Armengol, relacionat en el "cannon" i al catàleg "ALABERN. Fotografia de Catalunya" i considerat un dels grans promotors d'aquesta disciplina com a eina fonamental en l'àmbit de la memòria i els arxius.

L'ANC té un interès veritable sobre el fons Olivella, per la rellevància de l'autor i de la seva obra. Aquesta documentació no només enriqueix la història de la fotografia d'autor a casa nostra, sinó que també contribueix a revisar i ampliar la narrativa sobre les pràctiques artístiques experimentals desenvolupades en un moment de profund canvi cultural i social, tot complementant els fons fotogràfics ja conservats a l'ANC com el de la fotògrafa Pilar Aymerich, el de Colita, el de Manel Armengol i de tants d'altres que es conserven al centre, i es descriuen i digitalitzen per tal de posar-los a l'abast de la ciutadania, sent actualment, el principal arxiu fotogràfic de Catalunya.

Així doncs, considerem aquesta oferta de compra-venda amb cessió dels drets d'explotació com una gran aportació per a l'Arxiu Nacional de Catalunya i per tots aquests motius es recomana l'acceptació de la oferta i el seu destí a l'Arxiu Nacional de Catalunya.

Sant Cugat del Vallès a data de la signatura electrònica

Pilar Cuerva Castillo
Directora de l'Arxiu Nacional de Catalunya